

งบกระแสเงินสด คืออะไร

งบกิจกรรมจัดหาเงินสด
ที่เกิดขึ้นในการบริหารหนี้สิน

งบกิจกรรมลงทุนเงินสด
ที่เกิดจากการลงทุนในกิจการ

งบกิจกรรมดำเนินงานเงินสด
ที่เป็นรายได้และรายจ่ายในบริษัท

งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow)

คือ งบที่แสดงความเปลี่ยนแปลงทางการเงินของกิจการ ทัวไปแล้วจะมีการรายงานงบส่วนนี้ทุกไตรมาส ใน 1 ปี ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงสภาพเงินสดที่มีการใช้จ่ายภายในบริษัท เงินสดที่มี เงินลงทุนรวมถึงหนี้สินเพื่อประกอบการพิจารณาลงทุน ซึ่งส่วนนี้เองจะช่วยให้เห็นถึงสภาพคล่อง และความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทดังกล่าวได้

งบกระแสเงินสดจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเงินของแต่ละช่วงเวลา ว่ามีการได้มาและใช้ไปแต่ละงวดมากน้อยอย่างไร ใช้ไปกับอะไรบ้าง นอกจากการเปลี่ยนแปลงของเงินสดแล้ว งบกระแสเงินสดยังแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของบริษัท ทั้งเงินสดและทรัพย์สินอื่นที่เทียบเท่าเงินสดได้ด้วย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการจัดการการเงินขององค์กรโดยรวม ซึ่งจะมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคต

งบกระแสเงินสดมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

งบกระแสเงินสดแบ่งย่อยออกมาตามกิจกรรมหมายถึงกิจกรรมในการใช้จ่ายเงินสดนั้น ออกมาเป็น 3 กิจกรรม คือกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ก่อนจะอธิบายอย่างละเอียดถึงแต่ละงบนั้น จะขอพาไปทำความเข้าใจกับวิธีคิดงบกระแสเงินสดที่แบ่งออกเป็น **ทางตรง** กับ **ทางอ้อม** ก่อน

วิธีการจัดทำงบกระแสเงินสด

การจัดทำงบกระแสเงินสด สามารถทำได้ 2 วิธีตามลักษณะการวิเคราะห์และการแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดทำงบกระแสเงินสดโดยแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเป็นวิธีทางตรง (Direct Method)

วิธีนี้เป็นวิธีที่จัดแสดงกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน ทั้งเงินสดรับและเงินสดจ่ายจากกิจกรรมดำเนินงานต่างๆ โดยมีหลักการว่า ให้วิเคราะห์รายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ปรับกระทบด้วยรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินสด หรือทำให้เกิดเงินสดรับจากการขายสินค้า รายการที่ก่อให้เกิดเงินสดจ่ายจากค่าซื้อสินค้า เงินสดจ่ายจากการเกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การจ่ายดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้ เป็นต้น

2. การจัดทำงบกระแสเงินสดโดยแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเป็นวิธีทางอ้อม (Indirect Method)

วิธีนี้เป็นวิธีที่จัดแสดงกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานทั้งเงินสดรับและเงินสดจ่าย โดยใช้กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในปีนั้น แล้วปรับกระทบด้วยรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด หรือไม่กระทบต่อเงินสด เช่น หนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสื่อมราคา กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ นอกจากนี้ ยังต้องปรับกระทบด้วยผลจากการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดำเนินงานของกิจการ รวมถึงการจ่ายดอกเบี้ยจ่ายและการจ่ายภาษีเงินได้ของกิจการ

วิธีคำนวณกระแสเงินสดทางตรง

$$\text{เงินสดรับ} - \text{เงินสดจ่าย} = \text{งบกระแสเงินสด}$$

วิธีคำนวณกระแสเงินสดทางอ้อม

กำไรหรือขาดทุนสุทธิ **ปรับปรุง** ด้วยรายการที่ไม่ใช่เงินสด

- เงินสดรับ หมายถึง เงินสดที่ได้จากการขายสินค้าหรือได้รับจากการดำเนินการตามปกติ
- เงินสดจ่าย หมายถึง เงินสดที่ใช้ในการจ่ายสินค้า หรือจ่ายค่าดำเนินงาน

แม้ว่านักลงทุนไม่จำเป็นต้องคำนวณเองว่า กระแสเงินสดแต่ละตัวมีที่มาที่ไปอย่างไร เพราะในงบการเงินจะแสดงตัวเลขที่คำนวณมาเรียบร้อยแล้ว แต่น่าจะดีกว่า ถ้านักลงทุนทราบว่าตัวเลขที่แสดงนั้นมาจากอะไร และมีความสมเหตุสมผลและบ่งชี้อะไรบ้างในโอกาสทางการลงทุน

โดยการคำนวณกระแสเงินสดจะมาจาก

กิจกรรมดำเนินงาน + กิจกรรมลงทุน + กิจกรรมการจัดหา = Net Cash Flow (NCF)

งบกระแสเงินสด คำนวณได้อย่างไร

การคำนวณงบกระแสเงินสดทั้ง 3 องค์ประกอบ มีวิธีในการคำนวณที่ต่างกันไปในรายละเอียด โดยส่วนที่ซับซ้อนที่สุดคือส่วนของ **กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน** ซึ่งใช้การคำนวณทั้งแบบทางตรงและแบบ **ทางอ้อม** ส่วนการคำนวณ **กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน** และ **กิจกรรมจัดหาเงิน** จะคำนวณจากวิธีทางตรงเท่านั้น (PeerPower Team, 2562)

1. งบกระแสเงินสด จากกิจกรรมดำเนินงาน (CFO)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activities) หมายถึง กระแสเงินสดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการ เป็นผลมาจากรายการต่างๆ ที่ใช้ในการคำนวณกำไรหรือขาดทุน สะท้อนถึงเงินสดที่แท้จริงจากกิจกรรมดำเนินงาน ซึ่งจะเกี่ยวกับบัญชี สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน

ตัวอย่างรายการในงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กระแสเงินสดเข้า

- เงินสดรับจากการขายสินค้าและการให้บริการ
- เงินสดรับจากรายได้ ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า และรายได้อื่น
- เงินสดรับจากลูกค้า หรือได้รับชำระหนี้จากลูกค้า

กระแสเงินสดออก

- เงินสดจ่ายให้ผู้ขายสินค้าและบริการ
- เงินสดจ่ายเงินเดือนแก่พนักงาน
- เงินสดจ่ายให้เจ้าหนี้การค้า

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ควรจะมีค่าเป็นบวก แสดงถึงว่า กิจกรรมมีรายได้และได้รับเป็นเงินสด

งบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน มักจะแสดงด้วย **วิธีทางอ้อม**

วิธีการคือ ปรับจาก กำไรทางบัญชี -> เป็นกำไรเงินสด

กำไรก่อนภาษี		
ปรับปรุงค่าใช้จ่ายและรายได้ที่ไม่ได้รับเป็นเงินสด เพื่อสะท้อนรายการที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน		
<p>รายการที่เป็น บวก (ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน)</p> <p>ค่าเสื่อมราคา (เป็นค่าใช้จ่ายทางบัญชี ไม่ได้จ่ายเงินจริง) ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดอกเบี้ยจ่าย (หรือ ต้นทุนทางการเงิน)</p>	+	
<p>รายการที่เป็น ลบ (รายได้ที่ไม่ได้รับเป็นเงินสด หรือรายได้ที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน)</p> <p>กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ กลับรายการหนี้สงสัยจะสูญ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ฯลฯ</p>	-	
เงินสดรับจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ และหนี้สินดำเนินงาน		A
<p>สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)</p> <p>ลูกหนี้การค้า ↑ - สินค้าคงเหลือ ↓ + สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ฯลฯ</p>	<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; justify-content: center;"> ↑ -</div> <div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; justify-content: center;"> ↓ + </div>	
<p>หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)</p> <p>เจ้าหนี้การค้า ↑ + หนี้สินหมุนเวียนอื่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ฯลฯ</p>	<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; justify-content: center;"> ↑ +</div> <div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; justify-content: center;"> ↓ - </div>	
เงินสดได้มาจาก (ใช้ไปใน) การดำเนินงาน		B
<p>หัก</p> <p>จ่ายดอกเบี้ย จ่ายภาษีเงินได้</p>		
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		C

การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงาน

รายการ	เปลี่ยนแปลง	ผลกระทบ
สินทรัพย์ เช่น ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ	เพิ่มขึ้น ↑	เงินสดลดลง ↓
	ลดลง ↓	เงินสดเพิ่มขึ้น ↑

อธิบาย การที่บริษัทมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น แสดงว่าได้มีเงินสดจ่ายออกไปเพื่อได้มาของสินทรัพย์ ทำให้เงินสดลดลง จึงนำไปลบออก

ทำนองเดียวกัน สินทรัพย์ที่มีอยู่ลดลง แสดงว่าสินทรัพย์นั้นได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ เปรียบเสมือนทำให้เงินสดเพิ่มขึ้น จึงนำมาบวกเข้าไป

ตัวอย่าง แต่เดิมบริษัทมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 1,000 บาท เมื่อสิ้นงวดมีสินค้าคงเหลือ 1,500 บาท (สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น = 500 บาท) แสดงว่า บริษัทได้จ่ายเงินสดออกไป 500 บาท เพื่อทำให้สินทรัพย์มากขึ้น ดังนั้นเงินสดที่จ่ายออกไปทำให้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานลดลง (ไปหักออก)

การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินดำเนินงาน

รายการ	เปลี่ยนแปลง	ผลกระทบ
หนี้สิน เช่น เจ้าหนี้การค้า	เพิ่มขึ้น ↑	เงินสดเพิ่มขึ้น ↑
	ลดลง ↓	เงินสดลดลง ↓

อธิบาย การที่บริษัทมีหนี้สินเพิ่มขึ้น เปรียบเสมือนว่า ได้มีเงินสดเข้ามา ทำให้เงินสดเพิ่มขึ้น จึงนำมาบวกเข้าไป

ทำนองเดียวกัน หนี้สินที่มีอยู่ลดลง แสดงว่าบริษัทได้ชำระหนี้ด้วยเงินสด ทำให้เงินสดลดลง จึงนำไปลบออก

ตัวอย่าง แต่เดิมบริษัทมีเจ้าหนี้การค้าต้นงวด 1,300 บาท เมื่อสิ้นงวดมีเจ้าหนี้การค้า 700 บาท (เจ้าหนี้การค้าลดลง = 600 บาท) แสดงว่า บริษัทได้จ่ายเงินสดออกไป 600 บาท เพื่อชำระเจ้าหนี้การค้า ทำให้หนี้สินลดลง ดังนั้น เงินสดที่จ่ายออกไปทำให้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานลดลง (ไปหักออก)

ตัวอย่างการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด CFO

JUBILE 2017 (เพื่อเป็นกรณีศึกษา)

งบกำไรขาดทุน

	หมายเหตุ	บาท	
		2560	2559
	3		
รายได้จากการขาย		1,542,417,887.12	1,379,990,797.91
ต้นทุนขาย	19	(870,120,690.04)	(772,034,594.36)
กำไรขั้นต้น		672,297,197.08	607,956,203.55
รายได้อื่น		7,049,964.92	3,463,098.39
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	19	(328,927,491.70)	(304,934,005.69)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	4, 19	(118,626,762.07)	(107,983,194.33)
ต้นทุนทางการเงิน		(1,441,960.80)	(2,212,003.05)
กำไรก่อนภาษีเงินได้		230,350,947.43	196,290,098.87
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	22	(45,633,288.94)	(39,008,750.56)
กำไรสำหรับปี		184,717,658.49	157,281,348.31

กำไรทางบัญชี

งบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

	บาท	
	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรก่อนภาษีเงินได้	230,350,947.43	196,290,098.87
ปรับกระทบกำไรก่อนภาษีเงินได้เป็นเงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)		
กิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	24,339,260.31	25,497,560.78
หนี้สงสัยจะสูญ (กลับรายการ)	774,207.21	22,318.75
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	-	(1,534,527.63)
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นของหลักทรัพย์เพื่อค้า	(811,259.83)	(153,775.26)
(กำไร)ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น	(223,778.50)	442,717.92
ภาวะผูกพันผลประโยชน์ของพนักงาน	960,954.00	959,817.00
โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า	(390,797.78)	1,972,247.60
ดอกเบี้ยรับ	(289,822.37)	(258,189.55)
ดอกเบี้ยจ่าย	1,441,960.80	2,212,003.05
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	256,151,671.27	225,450,271.53

Zone A ปรับกำไรทางบัญชีให้เป็นกำไรเงินสด

	2560	2559
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น)ลดลง		
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	21,747,037.06	(46,899,814.95)
สินค้าคงเหลือ	(87,193,952.34)	42,614,352.70
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	5,377,794.88	(4,213,226.85)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(2,190,791.69)	803,727.79
การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)		
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	81,250,704.09	(41,425,758.28)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,091,200.70	(4,101,870.20)
ประมาณการหนี้สิน	45,134.76	229,134.76
จ่ายชำระภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงาน	-	(8,560,771.00)
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	276,278,798.73	163,896,045.50
จ่ายภาษีเงินได้	(40,722,587.86)	(35,451,147.23)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	235,556,210.87	128,444,898.27

Zone B แสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ หนี้สิน ดำเนินงาน

วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

งบดุล (งบแสดงฐานะการเงิน)

	หมายเหตุ	บาท	
		2560	2559
สินทรัพย์	3		
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	33,321,450.04	29,583,760.63
เงินลงทุนระยะสั้น	6, 24	282,896,222.05	173,837,179.80
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7	124,245,558.44	146,784,681.73
สินค้าคงเหลือ	8	645,794,763.30	558,600,810.96
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		10,122,803.48	15,500,598.36
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,096,380,797.31	924,307,031.48

รายการ	เปลี่ยนแปลง	ผลกระทบ
สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น 	เงินสดลดลง
เช่น ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ	ลดลง 	เงินสดเพิ่มขึ้น

จากงบกระแสเงินสด (กรอบสีน้ำเงิน) จะเห็นว่า ลูกหนี้การค้า มีค่าเป็น 21,747,037.06 (เงินสดเพิ่มขึ้น) แสดงว่าบริษัทได้เงินจากลูกหนี้ (ลูกหนี้ที่เคยติดเงินบริษัทไว้มาชำระหนี้)

ส่วนสินค้าคงเหลือลงวิเคราะห์ดูนะ

	หมายเหตุ	บาท	
		2560	2559
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	3		
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	11, 24	244,271,131.25 	163,242,868.68
หนี้สินส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	13	12,233,709.86	12,690,564.03
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	22	26,997,143.26	21,401,764.73
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	12	39,902,310.71	39,201,907.79
รวมหนี้สินหมุนเวียน		323,404,295.08	236,537,105.23

รายการ	เปลี่ยนแปลง	ผลกระทบ
หนี้สิน	เพิ่มขึ้น 	เงินสดเพิ่มขึ้น
เช่น เจ้าหนี้การค้า	ลดลง 	เงินสดลดลง

ฝั่งหนี้สินการคิดจะตรงข้ามกับการคิดของสินทรัพย์

วิธีการหา กำไร/ขาดทุน พิเศษ

วิธีการหา กำไร/ขาดทุน พิเศษ

1. ดูในงบกระแสเงินสดกิจกรรมดำเนินงาน (CFO)
2. หาค่าว่า **ค่าเสื่อมราคา** ให้เจอ
3. บรรทัดแถวๆ นั้นจะมีรายการ กำไร/ขาดทุน พิเศษ

**กำไรพิเศษ
หักออก**

**ขาดทุนพิเศษ
บวกกลับ**

ตัวอย่าง เช่น [PM](#) 2017 มีกำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทร่วม (ขายบริษัทลูกออกไป)

รายการนี้ถือว่าเป็นกำไรพิเศษเพราะไม่ได้มาจากการทำธุรกิจหลักจริงๆ

งบกำไรขาดทุน

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม	
		2560	2559
กำไรขาดทุน:			
รายได้			
รายได้จากการขาย		4,183,742,003	4,050,244,449
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการ		2,460,864	2,498,121
เงินปันผลรับ	14	-	-
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	21	106,950,478	32,354
รายได้อื่น		46,742,493	29,325,839
รวมรายได้		4,339,895,838	4,082,100,763
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขายและบริการ		3,055,721,869	2,932,574,604
ค่าใช้จ่ายในการขาย		351,205,264	329,406,076
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		370,972,795	298,935,140
รวมค่าใช้จ่าย		3,789,653,804	3,561,168,332
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้		547,578,409	460,151,809
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน		(3,579,689)	(3,836,555)
กำไรก่อนภาษีเงินได้		543,998,720	456,315,254
ภาษีเงินได้	27	(42,428,396)	(111,206,272)
กำไรสำหรับปี		501,570,324	345,108,982

กำไรปี 2560 เพิ่มขึ้นจาก ปี 2559 ค่อนข้างมาก เหตุหนึ่งก็มาจากกำไรพิเศษส่วนนี้ ดังนั้นการที่เห็นกำไรโตมากๆ อาจจะไม่ได้แปลว่าบริษัทเก่งขนาดนั้น ต้องมาถอดกำไรพิเศษออกก็จะเห็นการเติบโตที่แท้จริง

	งบการเงินรวม	
	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรก่อนภาษี	543,998,720	456,315,254
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	2,663,625	8,080,296
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	52,700,326
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	41,867,543	38,200,294
ตัดจำหน่ายอุปกรณ์	-	185,745
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าตัดจำหน่าย	2,982,061	2,982,061
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น	2,629,085	1,155,973
การปรับลดราคาสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	12,943,488	12,368,076
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนชั่วคราว	(1,617,647)	(3,522,693)
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	(12,543,890)	-
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(106,950,478)	(32,354)
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์และสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ดำเนินงาน	(341,181)	(652,228)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	10,960,727	10,579,032

แต่ในงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน จะนำรายการนี้มาหักออกให้เพราะไม่ได้มาการทำธุรกิจหลักจริงๆ

วิธีการหา กำไร/ขาดทุน พิเศษ

- ดูในงบกระแสเงินสดกิจกรรมดำเนินงาน (CFO)
- หาค่าว่า ค่าเสื่อมราคา ให้เจอ (ค่าเสื่อมราคาฯ กรอบสีเขียว)
- บรรทัดแถวๆ นั้นจะมีรายการ กำไร/ขาดทุน พิเศษ (กรอบเส้นประ)

2. งบกระแสเงินสด จากกิจกรรมลงทุน CFI

หมายถึง การได้มาและจำหน่ายสินทรัพย์ระยะยาวและเงินลงทุนอื่น ๆ ที่ไม่กระทบการดำเนินงาน เน้นรายการด้านการลงทุน ซึ่งจะเกี่ยวกับบัญชี สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียน (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน มักจะมีค่าเป็น – เพราะกิจการมักมีการลงทุนอยู่เสมอ เพื่อดำเนินงานหรือขยายกิจการ

ตัวอย่างรายการในงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

กระแสเงินสดเข้า

- เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนระยะยาว เช่น ตราสารทุน ตราสารหนี้
- เงินสดรับชำระคืนจากเงินยืมล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่น

กระแสเงินสดออก

- เงินสดจ่ายเพื่อซื้อขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนระยะยาว เช่น ตราสารทุน ตราสารหนี้
- เงินสดจ่ายล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่น

เงินสดที่นำไปลงทุน

อาจไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน (แบบนี้ไม่ทำให้บริษัทโต)
เช่น เงินลงทุนระยะสั้น สำหรับพักเงิน

ลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (ขยายกำลังการผลิต)
เช่น ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เครื่องจักร

	หมายเหตุ	2560	2559
		(พันบาท)	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
ดอกเบียร์รับ		14,927	28,229
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(224,807)	(272,655)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อส่วนได้เสียในการร่วมค้า		-	(5,100)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อส่วนได้เสียในบริษัทร่วม		(1,500)	-
เงินสดจ่ายค่าเช่าที่ดินล่วงหน้า	18	(44,859)	(150,991)
เงินจ่ายสุทธิจากการซื้อธุรกิจ	4	-	(592,211)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		(3,044)	(15,104)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนระยะยาว		(203,267)	-
เงินสดรับจากการขายอาคารและอุปกรณ์		4,047	1,324
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่จัดประเภทเป็นสินทรัพย์เพื่อขาย		(50,702)	-
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนชั่วคราว		650,938	951,111
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนชั่วคราว		(493,487)	(650,938)
กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		(352,541)	(706,335)

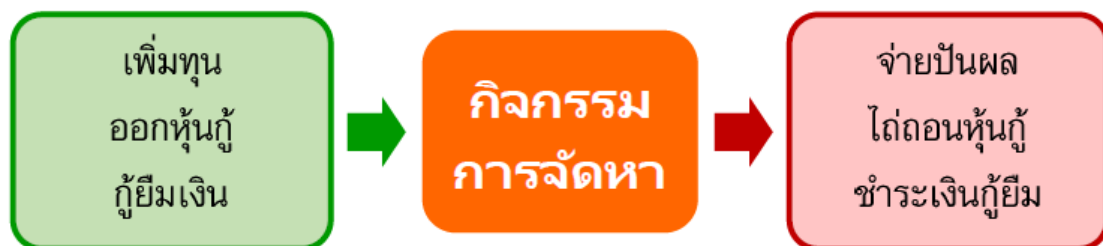
รายการสีแดง เป็นการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

รายการสีน้ำเงิน เป็นการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

3. งบกระแสเงินสด จากกิจกรรมการจัดหา CFF

หมายถึง กิจกรรมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงรายการในส่วนของเจ้าของและส่วนของการกู้ยืม

เกี่ยวกับบัญชี หนี้สินหมุนเวียน (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา) หนี้สินไม่หมุนเวียน ส่วนของเจ้าของ (ทุน)

กระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหา ควรสังเกตว่า ถ้ามีค่าเป็นบวก เกิดจากการกู้ยืมเงินทั้งระยะสั้นและยาว ต้องพิจารณาว่ากิจการนำไปใช้วัตถุประสงค์ใด

ตัวอย่างรายการในงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหา

กระแสเงินสดเข้า

- เงินสดรับจากการเพิ่มทุนหรือออกจำหน่ายหุ้นทุน
- เงินสดรับจากออกหุ้นกู้
- เงินสดรับจากเงินเบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืมระยะยาว

กระแสเงินสดออก

- เงินสดจ่ายปันผล
- เงินสดจ่ายเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้
- เงินสดจ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืม

การจัดการเงิน

1. การกู้ยืมเงิน จะเป็นส่วนที่มาจากหนี้สิน การกู้ยืมเงิน ทำได้สะดวกกว่า จำนวนหุ้นไม่เพิ่ม ไม่เกิด Dilution Effect (คือ การที่กำไรต่อหุ้นลดลงเนื่องจากจำนวนหุ้นที่เพิ่มขึ้น) แต่ข้อเสีย ก็คือ ถ้ามีการกู้ยืมเงินมากเกินไป กิจการก็มีความเสี่ยงด้านหนี้สินเพิ่มขึ้น

2. การเพิ่มทุน จะเป็นส่วนที่มาจากทุน (ส่วนของผู้ถือหุ้น) ข้อดีคือ ไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ความเสี่ยงของกิจการไม่เพิ่ม แต่ข้อเสียคือ เกิด Dilution Effect กำไรต่อหุ้นที่จะได้ลดลง (ถ้าทำกำไรได้เท่าเดิม)

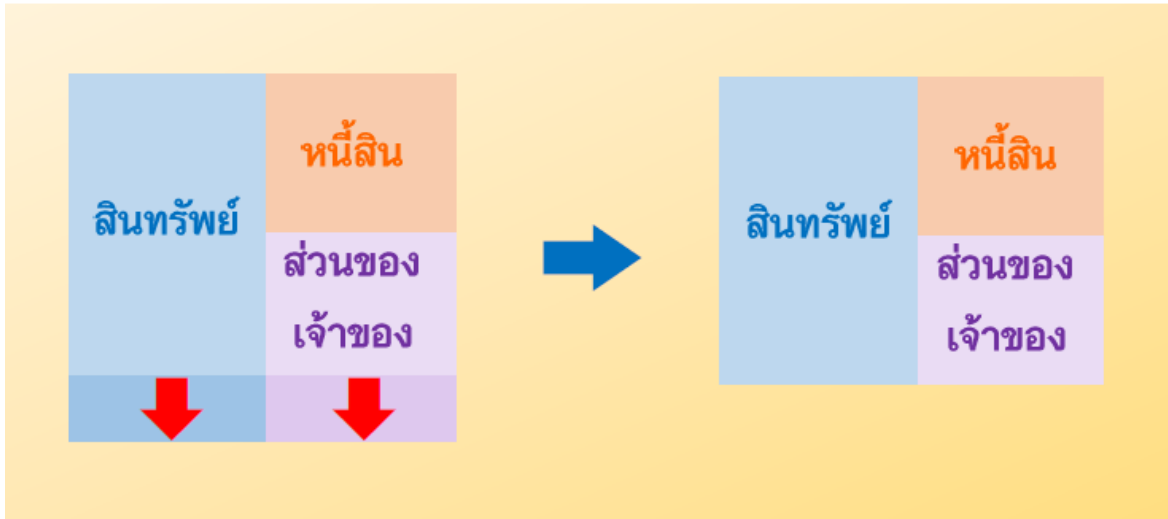
การจ่ายปันผลเป็นเงิน

หากบริษัทมีกำไรสะสมสามารถจ่ายปันผลได้ หากนักลงทุนซื้อหุ้นก่อนวัน XD (Excluding Dividend) ก็จะได้รับปันผล ซึ่งปกติแล้วจะจ่ายปันผลเป็นเงินสด

การจ่ายปันผลเป็นเงินสดนั้นจะทำให้สินทรัพย์ (เงินสด) ลดลง และ ส่วนของผู้ถือหุ้น (กำไรสะสม) ก็ลดลงด้วยเช่นกัน

สินทรัพย์	=	หนี้สิน	ส่วนของผู้ถือหุ้น
↓ 100 ลบ.	=		↓ 100 ลบ.

เช่น หากประกาศจ่ายปันผล 100 ล้านบาท จะทำให้มูลค่ากิจการหายไป 100 ล้านบาทเช่นเดียวกัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำไมหุ้นมักจะลงหลัง XD

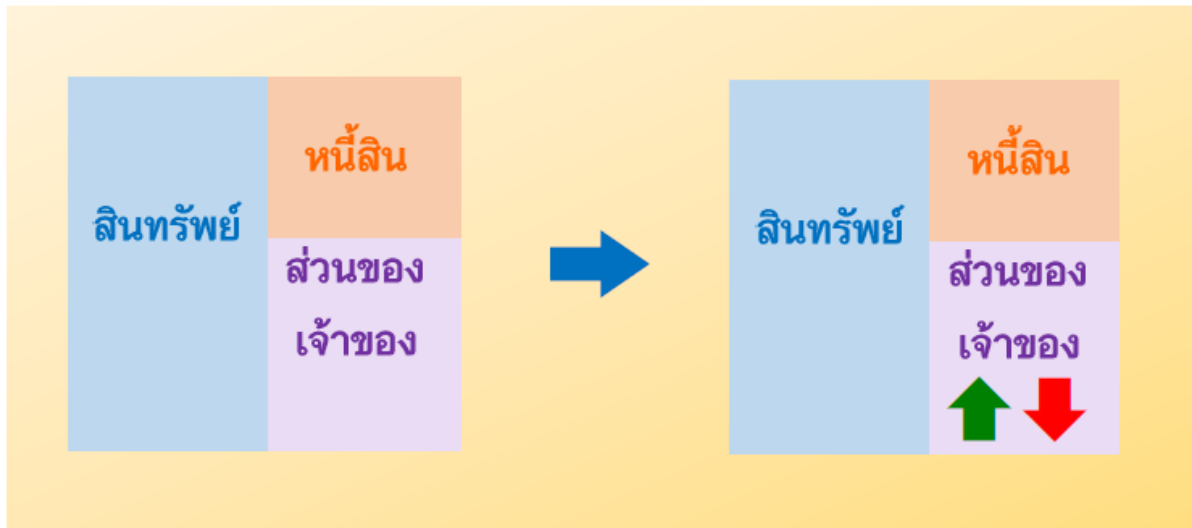
การจ่ายปันผลเป็นหุ้น

นอกจากการปันผลเป็นเงินสดแล้ว ยังมีการปันผลเป็นหุ้นอีกด้วย

การจ่ายปันผลเป็นหุ้น มีข้อดี คือ สามารถเก็บเงินสดไว้ในบริษัท เพื่อนำไปขยายกิจการต่อไป บริษัทที่อยู่ในขั้นการเติบโต อาจจะเลือกการปันผลด้วยวิธีนี้

สินทรัพย์	=	หนี้สิน	ส่วนของผู้ถือหุ้น
	=		<div style="text-align: center;"> ↓ 100 ลบ. </div>
	=		<div style="text-align: center;"> ↑ 100 ลบ. </div>

เมื่อมีการจ่ายปันผลไม่ว่าจะเป็นเงินสดหรือหุ้นก็ตาม จะทำให้กำไรสะสมลดลง การจ่ายเป็นหุ้นนั้นเงินสดไม่ได้ออก แต่จะเป็นหุ้นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้นเหมือนกัน เป็นการย้ายบรรทัดในงบการเงินเท่านั้น

ดังนั้นมูลกิจการจะยังเท่าเดิม แต่การที่หุ้นราคาตกลงก็เนื่องจากเกิด Dilution Effect ที่จำนวนหุ้นเพิ่มขึ้นนั่นเอง

สรุป งบกระแสเงินสด รับและจ่ายทั้ง 3 กิจกรรม

$$\text{CFO} + \text{CFI} + \text{CFF} = \text{Net Cash Flow}$$

เมื่อรวมกระแสเงินสดทั้ง 3 กิจกรรม จะได้เป็น กระแสเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ ในปีนั้น

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (CFO)		
กำไรก่อนภาษี	60	
+ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด	15	
เช่น ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย		
- รายได้ที่ไม่เป็นเงินสด	-5	
เช่น กลับรายการหนี้สงสัยจะสูญ		
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)	-10	
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)	20	
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	รวม	80
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (CFI)		
เงินสดรับ	5	
เช่น ขายที่ดิน/อุปกรณ์ ขายเงินลงทุน		+
เงินสดจ่าย	-25	
เช่น ซื้อที่ดิน/อุปกรณ์ ซื้อเงินลงทุน		
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมลงทุน	รวม	-20
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (CFF)		
เงินสดรับ	15	
เช่น เพิ่มทุน ออกหุ้นกู้ กู้ยืมเงิน		+
เงินสดจ่าย	-25	
เช่น จ่ายปันผล ไถ่ถอนหุ้น ชำระเงินกู้ยืม		
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน	รวม	-10
กระแสเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	สุทธิ	50
เงินสดต้นงวด		20
เงินสดปลายงวด		70

ประโยชน์ของ งบกระแสเงินสด

- ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินสภาพคล่องของกิจการได้ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจ่ายเงิน เช่น จ่ายค่าสินค้าและบริการ จ่ายเงินเดือนพนักงาน เป็นต้น
- ใช้ตรวจสอบความสามารถในการทำกำไรและกระแสเงินสดสุทธิ
- ใช้ประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดในอนาคต ทำให้สามารถบริหารเงินสดในงวดถัดไปได้้อย่างระมัดระวัง ป้องกันปัญหาเงินสดขาดมือ
- ช่วยประเมินความสามารถของกิจการในการชำระหนี้ การจ่ายปันผล ความจำเป็นในการกู้ยืมเงิน
- ข้อมูลจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน ทำให้ทราบว่ากิจการนำเงินไปใช้สำหรับลงทุนเท่าไร และอย่างไรบ้าง
- ข้อมูลจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหา ทำให้ทราบว่ากิจการมีการกู้ยืมเงิน ชำระหนี้ ออกหุ้นเพิ่มทุน จ่ายปันผล เท่าไรบ้าง
- เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงินของธุรกิจ ว่าเป็นส่วนของหนี้สินหรือส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถนำไปประเมินความเสี่ยงของกิจการในอนาคตได้

เนื่องจาก เงินสด เป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานของกิจการการที่กิจการมีกำไรมาเรื่อยๆ ไม่ได้แปลว่าจะมีเงินสดมากเสมอไป ดังนั้น นักลงทุน ควรจะต้องดู **งบกระแสเงินสด** ประกอบด้วย ทำให้ทราบแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด (Mr.LikeStock, 2561)

ตัวอย่าง

บริษัท ตามตาม จำกัด
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	หน่วย:บาท	
	25x2	25x1
สินทรัพย์		
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u>		
เงินสด	50,000	25,000
ลูกหนี้	28,800	27,600
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(2,780)	(1,380)
สินค้า	40,000	54,000
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า	8,000	16,000
<u>สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน</u>		
ที่ดิน	400,000	320,000
อุปกรณ์สำนักงาน	148,000	140,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม — อุปกรณ์สำนักงาน	(32,400)	(28,000)
เงินลงทุนระยะยาว	320,000	400,000
	959,620	953,220
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
<u>หนี้สินหมุนเวียน</u>		
เจ้าหนี้	30,000	33,200
ตั๋วเงินจ่าย	32,000	-
เงินเดือนค้างจ่าย	3,000	8,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	6,000	3,580
<u>หนี้สินไม่หมุนเวียน</u>		
เจ้าหนี้เงินกู้	260,000	466,000
<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>		
ทุนเรือนหุ้น	520,000	360,000
กำไรสะสม	108,620	82,440
	959,620	953,220

บริษัท ตูมตาม จำกัด
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x2

หน่วย:บาท

	ขาย	600,000	
<u>หัก</u>	ต้นทุนขาย		340,000
	กำไรขั้นต้น		260,000
<u>หัก</u>	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
	ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์สำนักงาน	12,400	
	หนี้สงสัยจะสูญ	1,400	
	ค่าเช่า	14,400	
	เงินเดือน	48,000	
	ค่าน้ำค่าไฟ	12,800	
	ค่าโทรศัพท์	7,000	
	ค่าเบี้ยประกัน	48,000	144,000
	กำไรจากการดำเนินงาน		116,000
<u>หัก</u>	ขาดทุนจากการขายอุปกรณ์สำนักงาน		8,000
	กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้		108,000
<u>หัก</u>	ดอกเบี้ยจ่าย		7,000
	กำไรก่อนภาษีเงินได้		101,000
<u>หัก</u>	ภาษีเงินได้		30,300
	กำไรสุทธิ		70,700

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. กิจการมีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 44,520 บาท
2. กิจการขายอุปกรณ์สำนักงานไปเมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x2 ราคาทุน 40,000 บาท ราคาตามบัญชี 32,000 บาท โดยได้เงินสดจากการขาย 24,000 บาทและเกิดผลขาดทุน 8,000 บาท
3. มีการซื้ออุปกรณ์สำนักงานเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 25x2 โดยจ่ายชำระบางส่วนด้วย ตัวเงินจ่ายจำนวน 32,000 บาท

จากข้อมูลในงบการเงินเปรียบเทียบของบริษัท ตูมตาม จำกัด ข้างต้น สามารถนำมาจัดแสดงเป็นงบกระแสเงินสดในแต่ละวิธีได้ดังนี้

วิธีทางตรง (Direct Method)

บริษัท ตามตาม จำกัด
งบกระแสเงินสด
สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 25x2

หน่วย:บาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ทางตรง)			
เงินสดรับจากการขายสินค้า		598,800	
เงินสดจ่ายค่าซื้อสินค้า		(329,200)	
เงินสดจ่ายค่าเช่า		(6,400)	
เงินสดจ่ายเงินเดือน		(53,000)	
เงินสดจ่ายค่าน้ำไฟ		(12,800)	
เงินสดจ่ายค่าโทรศัพท์		(7,000)	
เงินสดจ่ายค่าเบี้ยประกัน		(48,000)	
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยจ่าย		(7,000)	
เงินสดจ่ายค่าภาษีเงินได้		(27,880)	107,520
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดจ่ายจากการซื้อที่ดิน		(80,000)	
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์		24,000	
เงินสดจ่ายจากการซื้ออุปกรณ์		(16,000)	
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุน		80,000	8,000
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินสดจ่ายจากการชำระเงินกู้		(206,000)	
เงินสดรับจากการขายหุ้น		160,000	
เงินสดจ่ายจากการจ่ายเงินปันผล		(44,520)	(90,520)
เงินสดสุทธิเพิ่ม			25,000
<u>บวก</u> เงินสดต้นปี			25,000
เงินสดปลายปี			<u>50,000</u>

คำอธิบายประกอบ

เงินสดรับจากการขายสินค้า	598,800 บาท	ได้มาจาก	ยอดขาย 600,000 บาท หัก ลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้น 1,200 บาท
เงินสดจ่ายค่าซื้อสินค้า	329,200 บาท	ได้มาจาก	ยอดต้นทุนขาย 340,000 บาท หัก สินค้าที่ลดลง 14,000 บาท บวก เจ้าหนี้ที่ลดลง 3,200 บาท
เงินสดจ่ายค่าเช่า	6,400 บาท	ได้มาจาก	ค่าเช่า 14,400 บาท หัก ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าที่ลดลง 8,000 บาท
เงินสดจ่ายเงินเดือน	53,000 บาท	ได้มาจาก	เงินเดือน 48,000 บาท บวก เงินเดือนค้างจ่ายที่ลดลง 5,000 บาท
เงินสดจ่ายค่าภาษีเงินได้	27,880 บาท	ได้มาจาก	ภาษีเงินได้ 30,300 บาท หัก ภาษีเงินได้ค้างจ่ายที่เพิ่มขึ้น 2,420 บาท
เงินสดจ่ายจากการซื้อที่ดิน	80,000 บาท	ได้มาจาก	ที่ดินปลายงวด 400,000 บาท หัก ที่ดินต้นงวด 320,000 บาท
เงินสดจ่ายจากการซื้ออุปกรณ์	16,000 บาท	ได้มาจาก	อุปกรณ์ปลายงวด 148,000 บาท บวกขายอุปกรณ์ 40,000 บาท หักอุปกรณ์ต้นงวด 140,000 บาท หักซื้ออุปกรณ์โดยชำระเป็นตั๋วเงินจ่าย 32,000 บาท

เงินสรับจากการขายเงินลงทุน	80,000 บาท	ได้มาจาก	เงินลงทุนต้นงวด 400,000 บาท	หักเงินลงทุนปลายงวด 320,000 บาท
เงินสจ่ายจากการชำระเงินกู้	206,000 บาท	ได้มาจาก	เจ้าหนี้เงินกู้ต้นงวด 466,000 บาท	หักเจ้าหนี้เงินกู้ปลายงวด 260,000 บาท
เงินสรับจากการขายหุ้น	160,000 บาท	ได้มาจาก	ทุนเรือนหุ้นปลายงวด 520,000 บาท	หักทุนเรือนหุ้นต้นงวด 360,000 บาท

วิธีทางอ้อม (Indirect Method)

บริษัท ตามตาม จำกัด
งบกระแสเงินสด
สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 25x2

หน่วย:บาท

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ทางอ้อม)

กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้		108,000
ลูกหนี้เพิ่มขึ้น	(1,200)	
สินค้าลดลง	14,000	
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าลดลง	8,000	
เจ้าหนี้ลดลง	(3,200)	
เงินเดือนค้างจ่ายลดลง	(5,000)	
หนี้สงสัยจะสูญ	1,400	
ค่าเสื่อมราคา	12,400	
ขาดทุนจากการขายอุปกรณ์	8,000	
ดอกเบี้ยจ่าย	(7,000)	
ภาษีเงินได้	(27,880)	(480)
		107,520

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสจ่ายจากการซื้อที่ดิน	(80,000)	
เงินสรับจากการขายอุปกรณ์	24,000	
เงินสจ่ายจากการซื้ออุปกรณ์	(16,000)	
เงินสรับจากการขายเงินลงทุน	80,000	8,000

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

เงินสจ่ายจากการชำระเงินกู้	(206,000)	
เงินสรับจากการขายหุ้น	160,000	
เงินสจ่ายจากการจ่ายเงินปันผล	(44,520)	(90,520)

เงินสดสุทธิเพิ่ม		25,000
<u>บวก</u> เงินสดต้นปี		25,000
เงินสดปลายปี		50,000

คำอธิบายประกอบ

สำหรับการได้มาซึ่งตัวเลขของรายการที่ปรากฏในวิธีทางอ้อม มีวิธีการหาเช่นเดียวกับวิธีทางตรง

จากตัวอย่างข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดทำงบกระแสเงินสด ไม่ว่าจะ เป็นวิธีทางตรง หรือวิธีทางอ้อม มีรูปแบบที่เหมือนกัน จะต่างกันก็เฉพาะในส่วนของการแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเท่านั้น ซึ่งสุดท้ายทั้ง 2 วิธีก็ได้ผลลัพธ์ของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเท่ากัน ส่วนการแสดงผลของกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินยังคงเหมือนเดิม

(อารีย์ ทิศาวิภาต, 2555)

อ้างอิง

อารีย์ ทิศาวิภาต, 2555. งบกระแสเงินสด ง่ายนิดเดียว Statement of Cash Flow, *วารสารนักบริหาร*. ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มี.ค. 2555) หน้า 43-50.

Mr.LikeStock, 2561. *งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flow)*,

https://www.mrlikestock.com/2018/%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%81%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%94/#cf_CFO

PeerPower Team, 2562. *Statement of Cash Flow เพิ่มความมั่นใจในการลงทุน*,

<https://www.peerpower.co.th/blog/investor/invest/statement-of-cash-flow/>